

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

שיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כ"ב אלול, ה'תש"ל

כ"ד אלול, ה'תשל"א

יוצא לאור לש"פ תבוא, כ"א אלול, ה'תשע"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

פתח דבר

לקראת ש"פ תבוא, כ"א אלול הבעל"ט, הננו מוציאים לאור שיחות כ"ב אלול ה'תש"ל וכ"ד אלול ה'תשל"א — הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ט"ו אלול, ה'תשע"ו (ופרצת),

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות היולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2016 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת יום ד' ב' נצבים, כ"ב אלול, ה'תש"ל

— לעסקניות של ישיבת „תומכי־תמימים” ו„בית רבקה” תחינה —

בלתי מוגה

א. עומדים אנו בזמן מיוחד — ימים אחדים לפני ראש השנה, התחלת השנה החדשה,

ובמיוחד — בשבוע שהשבת שלפנ"ז הי' יום ח"י אלול, יום הולדת הבעש"ט ואדמו"ר הזקן,

והשבת שלאח"ז הוא שבת סליחות, שאז מבקשים בני"י מהקב"ה מחילה סליחה וכפרה, ופועלים שהקב"ה מוחל להם על כל השנה שעברה, ואז, מובן מאליו שנותן להם כתיבה וחתימה טובה לשנה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה.

ב. וככל הענינים קשור גם ענין זה עם פרשת השבוע, שהתחלתה "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם":

משה רבינו מוסר את דברי הקב"ה לכל אחד מישראל, איש או אשה, על כל הדורות ובכל המקומות, שכל אחד צריך לידע, שהיכן שנמצא, באיזה מקום שיהי' ובאיזה זמן שיהי', אינו לבדו, אלא ביחד עם כל בני"י — "כולכם", "לאחדים כאחד", "קומה אחת שלימה",

ונמצאים "לפני ה' אלקיכם" — הן אם נמצאים בחוץ לארץ והן אם נמצאים בארץ הקודש, ארץ ישראל, הרי זה "לפני ה' אלקיכם",

והקב"ה עושה שיהיו "נצבים" — לעמוד בכל התוקף, שלא להתירא ולא להתפעל ח"ו מזה שעם ישראל הוא קטן בכמות, בכח גשמי, כי, כל אחד מישראל יש לו את הקב"ה לצדו, ועאכו"כ — במדה הכי גדולה ונעלית — כשבנ"י מרגישים שהם באופן ד"כולכם", "לאחדים כאחד".

וזה נותן את הבטחון והוודאות שכשם שעד עתה שמר הקב"ה על עם ישראל, ועל כל אחד מישראל, איש או אשה, בהשגחה פרטית, בכל מקום ובכל זמן — כך גם מכאן ולהבא, ויתירה מזה, במדה גדולה וחזקה וגלו"י יותר, ישמור הקב"ה כל אחד ואחת מישראל בכל עניניהם,

ויברך אותם בכל המצטרך להם, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"².

ועד שנזכה שתקויים ההבטחה שמביא רש"י בפרשת השבוע³ — שהקב"ה "אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו, כענין שנאמר ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", להוציאו מהגלות, ולהביאו לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, באופן טוב ובריא.

ג. וכדי למהר ולזרו זאת עוד יותר — הרי מובן שכאשר כל אחד מישראל, איש או אשה, עושה כל התלוי בו להפיץ יהדות בביתו, בשכונתו, בעירו ובמדינתו, ועושה זאת מתוך חיות רגש ושמחה — מגדיל הדבר את ברכתיו של הקב"ה, וממהר את קיום ההבטחות הטובות שנתן הקב"ה לאבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, ולאמהות הקדושות, שרה רבקה רחל ולאה, באופן שעל ידם יומשך לכל אחד מישראל, איש או אשה, בכל הדורות ובכל המקומות.

וזוכים לכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, ולגדל ילדים לתורה לחופה ולמעשים טובים, מתוך בריאות ושמחה,

ולהתכונן בשמחה ובטוב לבב לקבל פני משיח צדקנו, ולילך יחד עמו בגאולה האמיתית והשלימה לארצנו הקדושה, בקרוב ממש.

(4) ישעי' כו, יב.

(2) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

(3) ל, ג.

בס"ד. שיחת יום ג' פ' נצבים, כ"ד אלול, ה'תשל"א

— לעסקניות של ישיבת „תומכי־תמימים” ו„בית רבקה” תחינה —

בלתי מוגה

א. עומדים אנו בימים מיוחדים — ימי חודש אלול, שהוא חודש מיוחד שמובדל משאר חדשי השנה,

ובחודש אלול עצמו (שכולל תחילתו אמצעיתו וסופו) — בימי הסליחות, שהם לעולם בסיומו של חודש אלול, בתור הכנה לראש השנה, שבו מתחילה השנה הבאה לטובה ולברכה.

ולפי קביעות שנה זו — ימי הסליחות הם בפרשת נצבים.

וכיון שכל ענינים אלו נקבעו ע"פ הוראת התורה ע"י חכמי ישראל — הרי מובן, שכל פרט מענינים אלו הוא ענין חשוב, ויכולים ללמוד ממנו דבר־מה — כל אחד מישראל לפי ענינו אופנו ומעשיו, בנוגע לעצמו ולאלו שמסביבו.

ב. יחודו של חודש אלול מכל שאר החדשים קשור עם ימי הסליחות וראש השנה:

רבינו הזקן מבאר¹ ענינו של חודש אלול — ע"פ משל למלך שהוא (לא סגור בהיכלו, ואפילו לא בעיר הבירה שלו, אלא) נמצא בשדה, שאז יכול כל אחד לגשת אליו, והמלך מקבל את כל אחד בסבר פנים יפות — שזה נותן את ההרגשה הטובה אצל כל מי שנגש אל המלך שיוכל לדבר עמו ולומר לו כל מה שעל לבו, ולאחרי שהמלך שומע כל מה שפונים אליו — מראה גם פנים שוחקות, להורות ששמע מתוך שימת־לב כל מה שביקשו ממנו וימלא אותן;

משא"כ כשהמלך נמצא בהיכל מלכותו — לא כ"כ פשוט להגיע אליו; יש צורך בהיכרות עם אלו שנמצאים שם, לבושים מיוחדים, וכל שאר ההכנות איך להופיע לפני המלך ומה לדבר עמו וכו' וכו'. ורק בשדה יש דרך פתוחה, ואין צורך בהכנות מיוחדות, מלבד לדעת ולהרגיש שמדברים עתה עם המלך.

(1) לקו"ת ראה לב, ב.

ועד"ז — מבאר רבינו הזקן — הוא מעלת חודש אלול לגבי שאר חדשי השנה.

ובפרט זה יש מעלה בחודש אלול אפילו לגבי ראש השנה — כי: בר"ה יש צורך בהכנה מיוחדת — לנצל כל רגע ביום זה מתוך ידיעה שזהו יום קדוש, וכל רגע יקר, ועד"ז בימים שלאחרי ר"ה — עשרת ימי תשובה, עד יום כיפור; ואילו בחודש אלול, הנה ההרגש שנמצאים יחד עם המלך ומדברים עמו, וזהו המלך שלו, שמוכן לשמוע את בקשותיו, כיון שהמלך מרגיש ויודע שהוא מקבל אותו למלך בכל הפרטים — מספיק כבר כדי שיוכל לשפוך את לבו לפני המלך ולבקש ממנו כל הבקשות, והמלך (הקב"ה) מקבל אותם בפנים שוחקות, להורות שימלא את הבקשות.

ג. ובחודש אלול גופא — הרי זה מתחזק יותר בימי הסליחות: ימי הסליחות מיוחדים הם בחודש אלול גופא — שבהם יש שימת-לב מיוחדת מהקב"ה לסלוח לבנ"י על הדברים שהיו צריכים לעשות ולהתנהג בדרך אחרת, ובגלל סיבות שונות לא עשו זאת, או שעשו דברים באופן בלתי מבורך. וכיון שבימים אלו מקבל הקב"ה בטוב את בקשת הסליחה — הרי מובן שאז מתקבלים יותר כל הבקשות, ומתמלאים במהירות יותר ובמלא המדה.

ד. ובקביעות שנה זו, הרי זה בא ביחד עם הימים שבהם קורין בתורה "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם":²

התורה — שהיא "תורת אמת" ו"תורת חיים", שמספרת את הדברים כפי שהם באמת, ובכך נותנת הוראה בחיי היום-יום — אומרת לבנ"י: דעו לכם, שכל אחד מכם [כפי שמונה אותם: מ"ראשיכם" עד "שואב מימין"³, מהגדול שבבנ"י עד לקטן שבבנ"י] וכולכם יחד, עומדים באופן איתן וחזק (שזהו הפירוש ד"נצבים") לפני הקב"ה; ובאופן ד"כולכם" — כי, אע"פ שהנכם מפוזרים בכל ד' קצוות הארץ, הרי רק המקום הגשמי מפסיק, אבל בכל מקום שיהודי נמצא הרי הוא תמיד חלק מכללות עם ישראל, ועד שנחשבים למציאות אחת — כדברי רבינו הזקן:³ "לאחזים כאחד", כמו "קומה אחת שלימה".

(3) לקו"ת ריש פרשתנו.

(2) ריש פרשתנו (נצבים כט, ט).

והענין בזה:

הפירוש ד"נצבים" (ע"פ המבואר במדרש⁴) הוא — שזהו כמו דבר הכי חזק בעולם, שאינו מתפעל מכל מיני רוחות ומכל מיני מאורעות, ונשאר לעולם שלם, כך גם בני, כל אחד מהם וכולם יחד, אין להם להתפעל מכל המאורעות שמסביבם, כיון שהם נמצאים ועומדים "לפני ה' אלקיכם", שנותן להם את החוזק להתגבר על כל הענינים הבלתי-מבורכים שמסביבם, ושיהי' אצלם "אור עולם".

ויש גם פירוש הבעש"ט⁵ בענין ד"נצבים" — שמתכוונים לראש השנה באופן שבודאי "זוכין בדין", לכתובה וחתומה טובה.

וכל ענינים אלו קשורים עם מ"ש בהמשך הפרשה: "לעברך בברית ה' אלקיך"⁶, היינו, שכל אחד מישראל, בכל מקום ובכל זמן, קשור עם הקב"ה ב"ברית עולם", והקב"ה אומר על כל אחד מישראל וכולם ביחד: "למען הקים אותך היום לו לעם"⁷, היינו, שהקב"ה מעמיד ובונה אותם להיות חזקים בתור עם הקשור עמו.

וכשם שהקב"ה בודאי לא מתפעל משום דבר, ועושה כרצונו — כך צריך יהודי לעמוד בתוקף על החלטתו להיות קשור עם הקב"ה, ע"י לימוד תורתו וקיום מצוותיו, ואז יכול להיות בטוח שבכל מעמד ומצב, ומבלי הבט על מה שנעשה מסביבו, ישאר לעמוד יחד עם משפחתו, "טפכם (בנים ובני בנים) נשיכם", בתוקף ובשלימות, מתוך בריאות ושמחה, ולהכנס באופן כזה לשנה החדשה.

ה. וממשיך בכתוב: "וגרך אשר בקרב מחניך"⁸.

ובקשר להדובר לאחרונה, שיש סברא מעוותת שרוצים להקטין או לבטל רח"ל את המחיצה שבין יהודים לאינם-יהודים — הנה יהודים צריכים לדעת, ואכן יודעים, שזהו דבר שאינו יכול להיות, כיון שהקב"ה כרת ברית עולם עם בני, החל מאברהם אבינו, ובאופן ש"יצוה את בניו ואת ביתו אחריו"⁹, שיתנהגו כפי שאברהם יצוה אותם — להתנהג כרצון הקב"ה, ע"פ תורתו, כך, ש"גרך אשר בקרב מחניך" יכול להיות רק אם הוא נכנס בברית עם הקב"ה ע"פ הוראת התורה — כהלכה.

(4) תנחומא ריש פרשתנו.

(5) ראה כש"ט בהוספות סמ"א. וש"נ

(7) שם, יב.

(8) שם, יו"ד.

(9) וירא יח, יט.

(נעתק ב"היום יום" כה אלול).

(6) שם, יא.

ואז, הנה "אתם נצבים (בתוקף) היום", יחד עם הגרים כהלכה, בברית עולם עם הקב"ה, ואילו גוי — אין לו שום שליטה ושום גישה. ואף אחד אינו יכול לשנות זאת, כיון שכך קבע בורא העולם ומנהיגו, שהוא עצם הטוב¹⁰, ורוצה לעשות טוב הן ליהודים והן לאינם-יהודים, כל אחד בדרכו; והשינוי בזה ח"ו — הרי זה היפך הטוב והחיים, רח"ל ("ניט אין די טעג גערעדט"), עבור אלו שרוצים לסחוב אותם לגירות שהיא היפך הוראת התורה, שהיא "תורה" לעולם כולו, כולל גם אלו שרוצים להכניס אותם בסכנה וצרה רח"ל, שאע"פ שהם אינם-יהודים, הרי ע"פ ציווי התורה אסור גם להזיק להם.

ויהי רצון — ובודאי יעזור הקב"ה — שלא יצטרכו יותר לדבר אודות ענינים שהם היפך האמת והיפך הטוב, בגלל שהם היפך התורה שהיא "תורת אמת" ועלי' נאמר¹¹ "לקח טוב נתתי לכם", שזוהי מתנה טובה שהקב"ה נותן לעולם ולבנ"י במיוחד; וכל אחד מישראל יעשה כל התלוי בו לחזק יותר את התקשרותו עם הקב"ה בחייו היום-יומיים, במחשבה דיבור ומעשה.

ו. ובזה יש תפקיד ושליחות במיוחד לנשי ישראל, שכל אחת מהן נקראת "עקרת הבית", שהם העיקר בהנהגת הבית: עליהן להבטיח, שהבעלים והילדים יתנהגו באופן שיהיו ראויים להיות חלק מה"ברית עולם" עם הקב"ה,

וגם להכריז, שהתורה קובעת שיהודי הוא מי שנולד לאם יהודי', היינו, שהשייכות לעם ישראל תלוי' דוקא מי היא האם (לא מי הוא האב), ולכן, יש להן גם שליחות מיוחדת וזכות מיוחדת לומר בתוקף, שהן בטוחות, שכולם יכירו בכך שכשם שהתורה קובעת שיהודי הוא מי שנולד לאם יהודי', כך קובעת התורה שגיור יכול להיות רק כהלכה.

ז. וע"י ההחלטה בכל הנ"ל בימי הסליחות,

ובאופן של "נצבים" — בשלימות התוקף שהקב"ה נותן לכל אחד מישראל, איש או אשה, זקן או צעיר, ואפילו ילדים קטנים, שיכריזו ויאמרו שהם מקבלים על עצמם את הקב"ה בתור מלך,

ועכשיו, בימי חודש אלול, נמצאים הם יחד עם מלך מלכי המלכים הקב"ה בשדה, ואח"כ הולכים יחד אתו לסיים את ימי הסליחות ולהכנס

10) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 334 בהערה
11) משלי ד, ב. וראה אבות פ"ו מ"ג.
(ד"ה מספרי הח"ן). וש"נ.

לימי ראש-השנה, שבהם מקיימים את בקשת הקב"ה מכל אחד מישראל: "שתמליכוני עליכם"¹², ובאופן ש"מלכותו ברצון קבלו עליהם"¹³, במלוא ההתלהבות ושלימות הרצון, ומתוך התמסרות מוחלטת להקב"ה באופן של "ברית עולם",

תומשך לכל אחד (איש ואשה, זקן ונער) כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה, והיינו, שנוסף על הכתיבה ישנה גם החתימה באופן שאף אחד לא יוכל לשנות זאת¹⁴, ושתומשך בטוב הנראה והנגלה,

ונמשיך להפגש בהזדמנויות שמחות,

ובקרוב ממש — נלך לקבל פני משיח צדקנו, שיוציא מהגלות את כל אחד מאתנו וכולנו יחד, הן בני"ש בחוץ לארץ והן בני"ש שבארץ הקודש, ויביאם אל הגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש, ובשמחה ובטוב לבב, ובדרך התורה והיהדות, "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"¹⁵, באופן ד"כולכם (לאחדים כאחד, עם אחד) לפני ה' אלקיכם",

וזה יגדיל עוד יותר את הברכה והצלחה מהקב"ה לכל אחד בהמצטרך לו, ובמיוחד — לשנה טובה ומתוקה, בטוב הנראה והנגלה.

(14) ראה תר"מ ח"ב ע' 256. וש"נ.

(15) בא יו"ד, ט.

(12) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

(13) נוסח ברכות ק"ש של ערבית.

הוספה

בי"ה. כ"ו אדר ב' תשי"ד
ברוקלין

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הארוך נעם לי לקבל מכתבו מכ"א אדר שני אף שלא שבעתי רצון מתוכנו. וגם פלא הי' בעיני התוכן שלו. כי לאחר שראה נפלאות השי"ת שהוא הטוב ומטיב והצליחו להסתדר בחיים בזיווג טוב בגשמיות וברוחניות גם יחד וכן הזמין לו צנור בפרנסה, הנה לאחר כל זה שקוע הוא במחשבות וחשבונות מה יהי' בעתיד. ובטבעו נוטה גם להגדיל החלק הלא טוב ובמילא נראה לו המצב בצבעים בלתי בהירים. ואכפול עוד הפעם מה שאמרתיו לו כמה וכמה פעמים אשר כל בני ובנות ישראל נצטוו מהשי"ת לעבוד אותו בשמחה, וכבר פסק הרמב"ם בהלכות דיעות והשו"ע או"ח בסי' רל"א אשר עבודת השם פירושה בכל דרכיך, היינו גם בעניי אכילה ושתי' וטיול כו' וכו', וכאשר נמצאים בשמחה הרי אז רואים גם בעיני בשר שאין כל מקום ויסוד לאיזה מרה שחורה שתהי'. כי כל יסודה (של המרה שחורה) הוא רק אשר האדם בעצמו נותן לזה מקום, ובפרט בנוגע אליו הרי ראה הנהגת השי"ת עמו בטוב הגלוי וכו', ובמילא גם בשכל האנושי ואפי' בשכל הטבעי מובן שצ"ל בשמחה, שבדרך ממילא ישתפרו ויוטבו כל העניינים הן הפרטים והן הכללים, וביחוד בהנוגע ליחסו לזוגתו תחיי שכפי הנראה ממכתבו צ"ל יותר טוב. ובודאי תומי"י יתחיל להשתדל בזה ובשאר ענייניו, וכבר ידוע הפסק דין שאין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה לשמחה בכלל ולחג פסח כשר ושמח בפרט לו ולכל בי"ב שיחיו, המוחה לבשו"ט.

נצטוו מהשי"ת לעבוד אותו בשמחה: תבוא כח, מז. תהלים ק, ב. וראה רמב"ם הל' לולב בסופן.

הרמב"ם בהלכות דיעות: ספ"ג.

בכל דרכיך: משלי ג, ו.

הפסק דין שאין לך דבר העומד בפני הרצון: ראה זח"ב קסב, ריש ע"ב.

ב

בי"ה, אי אדר תשי"ב
ברוקלין.

האברך מר ... שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבך, בו אתה כותב שלמדת כחצי שנה בישיבת תומכי תמימים ב... , וכעת הנך לומד בבית ספר שלומדים שם עברית וצרפתית, אבל אינך מבאר הסיבה בפרטיות למה הפסקת לימודך בישיבת תומכי תמימים, וכדאי הדבר אשר תשתדל להמשיך לימודך שם אשר זה יהי לך לתועלת למשך כל ימי חייך.

כן מודיע הנך במכתבך שנתמלאו לך שלש עשרה שנה, והנני בזה להביע ברכתי שכשם שקבלת עליך מיום שנכנסת לגיל שלש עשרה למצות קיום התורה והמצות, כן תקיים את זה בפועל שתשקוד בלמודך ובקיום המצות מעשיות והשיי"ת יצליחך למלאות משאלות לבבך כפי הכתוב במכתבך, להיות ירא שמים חסיד ולמדן, ובטח תכתוב לי בפרטיות מלימודך בעברית וצרפתית והעיקר מלימודך בלימודי קדש.

בברכה.

לזכות

התמים **מנחם מענדל** בן **חנה**

לרגל הכנסו לעול המצוות

טו"ב אלול, ה'תשע"ו

שנת הקהל את העם

יה"ר מהשי"ת שיגדל להיות **חסיד ירא שמים ולמדן**

ולזכות אמו

השלוחה **חנה** בת **חיה**

ליום הולדתה כ"ה אלול

לשנת ברכה והצלחה

נדפס על ידי ולזכות הורי שיחיו